

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 K 023306 19 Kž 9
Sarajevo,13.05.2019.godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudaca Ismete Mujanović kao predsjednice vijeća, Slavka Pavlovića i Sonje Radošević kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog M.G., zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog Kaznenog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbi braniteljice optuženog M.G. izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj 09 0 K 0 023306 17 K 2 od 23.10.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 13.05.2019. godine, u prisutnosti federalnog tužitelja Muniba Halilovića, optuženog M.G. i njegove braniteljice Z.Č. odvjetnice iz Rogatice, donio je

R J E Š E N J E

Žalba braniteljice optuženog M.G. se uvažava pa se presuda Kantonalnog suda Sarajevu broj 09 0 K 0 023306 17 K 2 od 23.10.2018.godine, ukida i određuje održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 K 0 023306 17 K 2 od 23.10.2018. godine optuženi M.G. oglašen je krivim zbog kaznenog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 142. stavak 1. preuzetog Kaznenog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (preuzetog KZ SFRJ), za koje je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina. Temeljem članka 57. stavak 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine optuženom se u izrečenu kaznu uračunava vrijeme povedeno u pritvoru od 25.02.2016. godine do 28.04.2016. godine. Temeljem članka 212. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP F BiH), oštećena svjedok sa pseudonimom ST-1 sa imovinsko pravnim zahtjevom je upućena na parnicu. Istom presudom, temeljem članka 202. stavak 4. ZKP F BiH optuženi M.G. je oslobođen dužnosti plaćanja troškova kaznenog postupka i paušala koji padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Protiv ove presude u zakonskom roku žalbu je izjavila braniteljica optuženog M.G., odvjetnica Z.Č. iz R.

Žalbom braniteljice optuženog presuda se pobija zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i odluke o kazni s prijedlogom da se njena žalba uvaži, pobijana presuda preinači i optuženi oslobodi od optužbe ili da se ista ukine i odredi održavanje pretresa.

Kantonalni tužitelj iz Sarajeva podnio je odgovor na žalbu braniteljice optuženog s prijedlogom da se žalba odbije kao neosnovana.

Federalni tužitelj je podneskom broj T09 0 KTRZZ 0083385 19 3 od 14.03.2019. godine predložio da se žalba braniteljice optuženog odbije kao neosnovana i potvrdi prvostupanjka presuda.

Na sjednici vijeća ovog suda koja je održana, u smislu članka 319. ZKP F BiH, braniteljica optuženog je u cijelosti ostala kod navoda, razloga i prijedloga iz podnesene žalbe čemu se pridružio optuženi M.G., dok je federalni tužitelj ostao kod navoda odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja iz Sarajeva i podneska od 14.03.2019. godine.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti u smislu članka 321. ZKP F BiH, pa je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka- kršenjem članka 304. stavak 1. ZKP F BiH braniteljica optuženog vidi u tome da je pismeni otpravak nakon objave prvostupajnske presude izrađen u više nego dvostrukom roku od onog koji je propisan navedenom odredbom zakona za izradu presude.

Prije svega, braniteljica u žalbi ne navodi o kojoj se bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka radi iz članka 312. ZKP F BiH, pa je ovaj žalbeni prigovor paušalne prirode. Pored toga, u žalbi se ne obrazlaže kakvog značaja ima prekoračenje propisanog roka za izradu presude i da li je to imalo određene posljedice na njenu pravilnost i zakonitost. Kako u vezi sa ovim žalbenim prigovorom nije u žalbi iznesena bilo kakva argumentacija, taj žalbeni prigovor ovo drugostupajnsko vijeće nije ni moglo ispitati.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 1. točka d) ZKP F BiH braniteljica vidi u tome da je prvostupajnski sud odbio bitne prijedloge dokaza obrane, ali da je najveći utjecaj na donošenje odluke o krivnji optuženog imala odluka o neprihvatanju izvođenja na glavnom pretresu dokaza uvidom u dio presude Suda BiH u predmetu V. V. zv. „B.“ a koji se odnosi upravo na događaj koji je predmet optužbe u ovom konkretnom kaznenom predmetu o čemu je i sama oštećena ST-1 svjedočila na glavnom pretresu navodeći da je bila svjedok u predmetu protiv „B.“ da je u tom kaznenom predmetu isti oslobođen, a bio je optužen za ubojstvo njenog muža. Pored toga, braniteljica optuženog navodi da je istu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka sud učinio kada je odbio prijedlog braniteljice da se pročita sadržaj vanparničnog spisa (čitanje prijedloga i zapisnika sa sudskog ročišta) za dokazivanje smrti nestale osobe po prijedlogu svjedoka ST-1.

Zbog odbijanja navedenih prijedloga obrane i zbog ocjene iskaza svjedoka ST-2, Ž., Š. i R. i ocjene identifikacije optuženog kao učinitelja kaznenog djela, po stavu žalbe je povrijeđeno načelo jednakosti stranaka pred sudom iz članka 15. ZKP F BiH.

Ovaj žalbeni prigovor nije osnovan.

U vezi sa prijedlozima za izvođenje dokaza ovo vijeće naglašava da se optuženom mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist, ali da to ne podrazumijeva da se strankama daje neograničeno pravo da izvode dokaze pred sudom, jer sud ima određenu diskreciju u ocjeni da li bi izvođenje predloženih dokaza bilo relevantno ili ne, u smislu članka 278. stavak 2. ZKP F BiH. Zato je uvjet kod takvog odlučivanja da sud u obrazloženju svoje presude navede razloge zbog kojih je odlučio da odbije prijedloge stranaka za izvođenje određenih dokaza. Takva obveza suda jasno proizlazi i iz odredbe članka 305. stavak 7. ZKP F BiH, prema kojoj je sud dužan, između ostalog, da u obrazloženju presude navede razloge zbog kojih nije uvažio pojedine prijedloge stranaka. Navedena odredba je u uskoj vezi sa odredbom članka 15. ZKP F BiH i pravima koje garantira odredba članka 6. stavak 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama (EKLJP), a radi se o jasno definiranoj obvezi suda da objema strankama u postupku pruže jednake mogućnosti da izlože svoj predmet pod uvjetima koji ih ne stavljaju u podređeni položaj u odnosu na protivnika. Slijedom toga, kada se navedene odredbe dovedu u vezi sa konkretnim predmetnom jasno je da je prvostupanjski sud navedene odredbe slijedio kada je na glavnom pretresu odbio prijedlog obrane optuženog za izvođenje na glavnom pretresu dokaza uvidom u dio presude Suda BiH u predmetu V. V. zv. „B.“, a koja se odnosi upravo na događaj koji je predmet optužbe u ovom konkretnom kaznenom predmetu i u obrazloženju pobijane presude iznio i razloge zašto je tako postupio, kao i u pogledu prijedloga braniteljice da se pročita sadržaj vanparničnog spisa za dokazivanje smrti nestale osobe po prijedlogu svjedoka ST-1., (čitanje prijedloga i zapisnika sa sudskog ročišta) navodeći o tome razloge u pobijanoj presudi. Da li je prvostupanjski sud pravilno postupio, kada je odbio navedene prijedloge, to je pitanje pravilnosti i potpunosti utvrđenog činjeničnog stanja. Istovremeno iznošenje određenih razloga u pobijanoj presudi ne dovodi u pitanje i opravdanost odnosno pravilnost takve odluke sa aspekta povrede prava na obranu odnosno sa aspekta jednakog tretmana stranaka pred sudom u smislu članka 15. KZ F BiH, pa postupajući na navedeni način prvostupanjski sud nije učinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 1. točka d) ZKP F BiH.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 1. točka k) ZKP F BiH, braniteljica optuženog vidi u tome da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, jer u obrazloženju ni jednim dokazom nije utvrđena pripadnost „B.“ vojsci Republike Srpske, kao i dva vojnika koji su uz optuženog, po izreci osporene presude bili prisutni kada je optuženi izvršio kazneno djelo za koje je osporenom presudom osuđen.

Ovim žalbenim navodom se ne dovodi u pitanje zakonitost pobijane presude.

Prije svega, ovo vijeće ukazuje da pripadnost V. V. „B.“ i ostala dva vojnika VRS, nije odlučna činjenica, budući da su odlučne činjenice vezane za radnje optuženog M.G. i njegov status kao vojnika VRS koji se ne dovodi u pitanje žalbom braniteljice optuženog, pa neutvrđivanje statusa „B.“ i dva vojnika V.RS ne predstavlja nedostatak razloga o odlučnim činjenicama.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 2. ZKP F BiH, u vidu povrede načela in dubio pro reo braniteljica optuženog vidi u tome, da su svi dokazi u predmetu tretirani samo u korist tužiteljstva, a na teret optuženog M.G., te da je prvostupanjski sud odlučio vjerovati svjedokinji ST-1 i da se ne može pokloniti vjera dokazima koji pokazuju na dijametralno suprotno činjenično stanje od onog koje proizlazi iz iskaza oštećene ST-1.

Ovi žalbeni navodi braniteljice optuženog ne dovode u pitanje primjenu načela in dubio pro reo.

Iz obrazloženja pobijane presude ne proizlazi da je prvostupanjski sud, nakon ocjene dokaza bio u dilemi u pogledu postojanja odlučnih činjenica, iz čega dalje proizlazi da nije postojala obveza da postupi u smislu članka 3. stavak 2. ZKP F BiH, jer nije našao da postoji sumnja u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja kaznenog djela, koje se optuženom stavlja na teret ili od kojih ovisi primjena neke odredbe kaznenog zakonodavstva, pa nije ni bilo mjesta primjeni načela in dubio pro reo.

Braniteljica u žalbi navodi da presuda ne sadrži razloge odnosno da u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, te da sud nije dao naročitu ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, na koji je način ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 1. točka k) ZKP F BiH. U vezi sa navedenim braniteljica posebno ukazuje da prvostupanjski sud nije dao naročitu ocjenu proturječnosti u iskazima svjedokinje ST-1 iz istrage od 31.08.2012. godine i od 17.11.2014. godine i iskaza sa glavnog pretresa, kao i proturječnosti iskaza svjedokinje ST-1 u odnosu na iskaze svjedoka ST-2 i ST-3, te ukazuje određeno i konkretno što je u presudi navedeno da je iskazala svjedokinja ST-1 u istrazi i na glavnom pretresu i u čemu se sastoji unutarnja proturječnost njenih dijelova iskaza, kao i proturječnost u odnosu na iskaze svjedoka optužbe koji su suprotno iskazivali u pogledu bitnih činjenica u odnosu na ST-1, pri čemu se ukazuje konkretno i određeno na ono što su svjedoci ST-2 i ST-3 iskazali, a što je proturječno sa onim što je navela svjedokinja ST-1. Pored toga se ukazuje na proturječnost iskaza svjedoka ST-1 u odnosu na iskaz svjedoka E.J., kao i na proturječnost njenog iskaza u odnosu na nalaz i mišljenje tima vještaka KCUS-Klinike ... u Sarajevu. Dalje se navodi da prvostupanjski sud u obrazloženju i pored takvih očitih proturječnosti prihvaća istinitim iskaz svjedokinje ST-1, ne dajući za to naročitu ocjenu vjerodostojnosti njenog iskaza i za to jasne i potpune razloge.

Ovi žalbeni navodi braniteljice optuženog su osnovani.

Naime, iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da pobijana presuda ne sadrži potpune i određene razloge o odlučnim činjenicama i da je prvostupanjski sud propustio dati ocjenu vjerodostojnosti proturječnih iskaza svjedoka ST-1 u odnosu na različite iskaze u istrazi i tijekom postupka, kada i gdje je vidjela odnosno upoznala osobu po nadimku M., njenog opisa osobe prilikom prepoznavanja na fotografijama koja je nju silovala i njegove karakteristične boje očiju, odjeće koju je nosio, te izgleda kao i identifikacije optuženog. Također sud nije dao ocjenu proturječnosti iskaza svjedoka optužbe ST-1 u odnosu na iskaze svjedoka optužbe ST-2 i ST-3 u kojima su se ovi svjedoci različito izjašnjavali kao i o proturječnosti iskaza svjedoka ST-1 u odnosu na nalaz i mišljenje tima vještaka KCUS-Klinike ... u Sarajevu koji su po nalogu tužiteljstva od 24.11.2014. godine obavili

ginekološki pregled oštećene i utvrdili da kod oštećene postoji samo stari ožiljak nastao uslijed poroda. Također sud nije dao ocjenu proturječnosti iskaza svjedoka optužbe ST-1 u odnosu na činjenicu koju je navela u svojim iskazima, da je nakon prelaska V. mosta, jedno vrijeme sa mld. djetetom bila kod svog brata S.B., da više nije vidjela obitelj svog supruga i zaovu i iskaza svjedoka E.J. na glavnom pretresu, kojem je DŽ.J. amidža, koji je izjavio da su u kuću njegovog oca na A.p. u kojoj je on živio, nakon prelaska V. mosta svi oni, N. majka i otac kao i sestra i svjedok ST-1 sa djetetom došli kod njega, te da su pričali da je N. odveden, da su ga probali pronaći preko porodice P., da su svi plakali, te su potom na razne načine pokušavali saznati što je sa N., pa i preko radio stanica, a da mu je svjedok ST-1 govorila da je i ona dolazila do J. groblja i raspitivala se.

Ocjena ovih očiglednih proturječnosti nije otklonjena ni nakon ponovljenog glavnog pretresa, što proizlazi iz obrazloženja osporene presude. O navedenim proturječnim dokazima nije u pobijanoj presudi dana ocjena njihove vjerodostojnosti. Bez ocjene vjerodostojnosti navedenih dokaza, nije moguće izvesti zaključke o odlučnim činjenicama koje proizlaze iz tih dokaza, odnosno dati jasne i razumljive razloge o odlučnoj činjenici u pobijanoj presudi da li optuženi M.G. onaj M. koji je kritične prilike počinio inkriminacije navedene u izreci osporene presude. Slijedom toga, prvostupanjski sud je učinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 1. točka k) ZKP F BiH.

U žalbi braniteljice se dalje navodi da prvostupanjski sud u obrazloženju osporene presude nije pravilno cijenio izvedene dokaze u smislu članka 296. stavak 2. ZKP FBiH niti presuda ima razloge u smislu članka 305. stavak 7. ZKP F BiH. U obrazloženju pobijane presude sud iskaze svjedoka optužbe ST-1 nije cijenio i u odnosu na konkretne okolnosti cjelokupnog događaja, dok navod svjedoka optužbe ST-2, nije ocijenio istinitim koji je iskazao da optuženog nije nikada vidio, a pozna vojnika po nadimku M., koji je bio uz komandu zapovjednika F. u G. K. i ne dovodeći taj iskaz u vezu sa iskazom svjedoka optužbe ST-3., a iz kojeg proizlazi da ona optuženog poznaje kao M., sa G. iz zgrade « D. B. » da nije nikad čula da ga zovu M., tako da nije ni potvrdila identitet optuženog kao M., mada je sud taj iskaz svjedoka ST-3 prihvatio istinitim u cijelosti.

I ovi žalbeni prigovori braniteljice su osnovani.

Provjeravajući žalbene navode braniteljice ovo vijeće je utvrdilo da u pobijanoj presudi iskazi svjedoka ST-3 i ST-2 nisu savjesno ocijenjeni prvo pojedinačno, a potom u vezi sa ostalim dokazima, u smislu članka 296. stavak 2. ZKP F BiH niti je data ocjena iskaza svjedoka ST-1 na temelju toga što je iskazala u istrazi i na glavnom pretresu, i značaj unutarnjih odstupanja u njenim iskazima kako bi se tek nakon takve ocjene mogao donijeti pravilan zaključak o činjenici je li optuženi M.G., onaj M. koji je počinio inkriminacije naveden u izreci presude sa još tri vojnika V.RS među kojima je i „B.“. Prvostupanjski sud pri tome nije ocijenio značaj onoga što je određeno svjedok ST-2 rekao na glavnom pretresu, kako bi se tek nakon takve ocjene mogla ocijeniti istinitost i vjerodostojnost njegovog iskaza u odnosu na odlučnu činjenicu, pa je takvo postupanje suprotno navedenoj odredbi bilo od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Naime, nije sporno da se osuđujuća presuda može zasnovati i samo na jednom iskazu svjedoka, ukoliko taj iskaz udovoljava onim kriterijima koji ga čine vjerodostojnim

dokazom, tj. ako je zakonit, dosljedan i uvjerljiv tako da nema kontradiktornosti u ključnim dijelovima. Sud je u konkretnom slučaju morao cijeliti više iskaza svjedoka ST-1 i kontradiktornosti u njenim iskazima, kao i kontradiktornosti u vezi sa iskazima svjedoka ST-2 i ST-3 koji su također svjedoci optužbe, ali kojima se dovodi u pitanje uvjerljivost i dosljednost u iskazima svjedokinje ST-1. U pobijanoj presudi prvostupanjski sud je to propustio učiniti, tako da nije savjesno ocijenio dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, pri tome ne dajući ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, tako da nije pravilno primijenio odredbe članka 296. stavak 2. ZKP F BiH i članka 305. stavak 7. ZKP F BiH, čime je učinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 312. stavak 1. točka k) ZKP F BiH.

Slijedom navedenog je ovaj sud, na temelju članka 330. stavak 1. točka a) ZKP F BiH, donio rješenje kojim je žalbu braniteljice optuženog uvažio, pobijanu presudu ukinuo i pošto je u ovom kaznenom predmetu presuda već jednom bila ukinuta, shodno članku 325. stavak 2. ZKP F BiH, odredio održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Budući da je prvostupanjska presuda ukinuta uvažavanjem žalbe braniteljice optuženog zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, ovaj sud nije bio u prilici da cijeni osnovanost drugih žalbenih navoda kojima je prvostupanjska presuda pobijana zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog povrede kaznenog zakona i odluke o kazni.

Na pretresu, koji će se održati pred ovim sudom, sud će, u skladu sa člankom 332. stavak 2. ZKP F BiH, preuzeti dokaze izvedene na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom i po potrebi izvesti i druge dokaze.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednica vijeća
Ismeta Mujanović,s.r.